

B en W-voorstel

portefeuillehouder
M. Budel

begrotingsprogramma
2 Welzijn

draagt bij aan Global Goal(s)
3 Goede gezondheid en Welzijn

b en w-vergadering

agendapunt

bijlage(n)
1

rol raad

Ter informatie

onderwerp

Structurele inzet Ondersteuner Jeugd & Gezin

INHOUD VOORSTEL

1. Te besluiten de inzet van Ondersteuners Jeugd & Gezin (OJG) voor de huisartsenpraktijken in de gemeente Rheden structureel te continueren vanaf juni 2022.

1 Wat is de aanleiding?

Juni 2021 zijn wij gestart met de inzet van Ondersteuners Jeugd & Gezin (OJG) voor de huisartsen. De OJG is gespecialiseerd in hulpvragen van jeugd met sociale, psychosociale, psychische en psychiatrische problematiek. De OJG heeft tijd en kennis om een goed beeld te vormen van de hulpvraag van een jongere/het gezin (uitgebreide intake). De OJG bekijkt of de hulpvraag in het eigen netwerk van de jeugdige/gezin opgelost kan worden, of een voorliggende voorzieningen uit de sociale basis is, of zij in een aantal gesprekken zelf hulp kan bieden of dat een verwijzing naar een jeugdhulpaanbieder nodig is. Hiermee wordt de jeugdige en het gezin op een laagdrempelige en zo licht mogelijk manier geholpen. De inzet van de OJG is onderdeel van het Transformatieplan 2.0.

In 2021 besloten we om de inzet van de OJG voor een jaar in pilotvorm uit te voeren en begin 2022 een besluit te nemen over het vervolg. Daarvoor is dit voorstel.

Gedurende de pilot hebben we de resultaten van de inzet OJG gemonitord. Ook hebben we de voortgang van de inzet meerdere keren besproken met huisartsen en andere betrokken professionals. De belangrijkste resultaten zijn:

- In de periode juni 2021 t/m januari 2022 zijn 176 jeugdigen geholpen door de OJG. Uit alle kernen (Velp, Dieren en Rheden) hebben huisartsen verwezen naar de OJG. In Dieren is het aantal verwijzingen het hoogst, daar werkt de OJG in de praktijk en in het Huisarts Informatie Systeem. In Velp en Rheden werkt de OJG buiten de praktijk.
- In 37% van de gevallen was na hulp van de OJG geen verder traject nodig. In 11% van de gevallen kon een voorliggende voorziening (sociale basis) ingezet worden. In 36% vond een verwijzing naar een lokale jeugdhulpaanbieder plaats en in 10% van de casussen een verwijzing naar een regionale jeugdhulpaanbieder.
- Alle huisartsen verwijzen naar de OJG, ook andere professionals zoals jeugdartsen, Incluzio en scholen weten de OJG te vinden.
- Er zijn in alle drie de kernen heldere afspraken over doorverwijzen, aansprakelijkheid en regie op de verwijzing. In Dieren is de positionering van de OJG het meest ideaal: in de huisartsenpraktijk en de OJG werkt in het Huisarts Informatie Systeem (HIS). Daar zien we ook dat het aantal verwijzingen het hoogst is en de samenwerking tussen OJG, huisarts en andere POH's en nauwst.

Aandachtspunten zijn:

- Er is ruimte om de OJG nog vaker in te schakelen door huisartsen. In Velp en Rheden (OJG buiten praktijk) ligt het aantal verwijzingen duidelijk lager dan in Dieren (OJG in praktijk). De huisartsen in Rheden zijn bereid om in gesprek te gaan over het werken van de OJG in de praktijk op het moment dat de gemeente deze functie structureel maakt. Dat biedt mogelijkheden om de samenwerking in de kern Rheden verder te versterken.
- Het percentage verwijzingen naar jeugdhulpaanbieders door de OJG ligt relatief wat hoger dan in een aantal andere gemeentes waar een OJG actief is (zie rapportage). Hier zijn ook verklaringen voor, waaronder de ontwikkelingen rondom aanbesteding, relatief veel adviesvragen over naar welke partij te verwijzen door huisarts bij de start van de pilot. We blijven de ontwikkeling volgen.
- Blijven investeren in het contact en de samenwerking met huisartsen en andere betrokken professionals. Huisartsen geven aan dat het belangrijk is om voortdurend bekendheid te geven aan de OJG (sommige huisartsen maken er nog minder gebruik van dan anderen). Ook zijn we in Velp in overleg hoe we verwijzingen naar de OJG, en terugkoppeling van OJG naar huisarts eenvoudiger kunnen maken.

Gelet op deze resultaten zijn wij positief over de inzet van de OJG en concluderen we dat de inzet bijdraagt aan onze doelen uit het Transformatieplan en de doelen uit ons B&W voorstel van mei 2021 grotendeels zijn behaald. We doen daarom een voorstel om deze functie na afloop van de pilot structureel te maken.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Transformatieplan 2.0
- Collegebeleidsplan 2018-2021
- Global Goal 3 – Goede Gezondheid & Welzijn
- Landelijke hervormingsagenda jeugd
- Motie van de gemeenteraad van juni 2019, waarin de raad het college verzoekt te onderzoeken of het mogelijk is om Praktijkondersteuners Jeugd in te zetten in de huisartspraktijken in de gemeente Rheden.
- Collegebesluit 31 mei 2021 inzake 'Inzet Ondersteuner Jeugd & Gezin (OJG)'

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

- Normaliseren van hulpvragen op het gebied van Jeugd GGZ. Meer inwoners ondersteunen met algemene voorzieningen in plaats van geïndiceerd aanbod. Zoals beschreven in de kaders van de raad: Transformatieplan 2.0 en de nota Samenredzaamheid.
- Vergroten van de beschikbare kennis over, en capaciteit voor het ondersteunen, begeleiden en (licht) behandelen van jeugd ggz problematiek bij de huisartsenpraktijken.
- Versterken van het contact en de samenwerking tussen huisartsenpraktijken, de gemeente, Inluzio en de Jeugdgezondheidszorg van de GGD op het gebied van jeugd ggz problematiek.
- Een goede positionering van de Ondersteuner Jeugd & Gezin met draagvlak en heldere afspraken over onder meer werkgeverschap, aansprakelijkheid en regie op de verwijzing.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

- Vanaf 1 juli 2022 (na de pilotfase) continueren we de inzet van de Ondersteuner Jeugd & Gezin en maken we deze functie structureel.
- We gaan in gesprek met de Huisartsengroep in Dieren over het continueren van de samenwerkingsovereenkomst die we voor de pilotperiode hebben gesloten.
- We gaan in gesprek met de huisartsenpraktijken in het dorp Rheden om afspraken te maken over het werken van de OJG in de huisartsenpraktijk.
- We blijven in gesprek met de huisartsenpraktijken in Velp over optimaliseren van de samenwerking tussen de huisarts en OJG en wanneer mogelijk werken van de OJG in de huisartsenpraktijk.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Kosten

De jaarlijkse kosten (12 maanden) voor inzet van de OJG bedragen €200.000. Hieronder vallen kosten voor: loon- en reiskosten OJG, huisvesting, ict, overhead huisartspraktijken en monitoring. De financiering van de pilot loopt t/m juni 2022. Voor 2022 bedragen de kosten daarom €100.000 (6 maanden). Voor 2023 en verder €200.000.

De omvang van de functie is: Velp 16 uur, Dieren 16 uur en Rheden 12 uur. De kosten voor overhead huisartsen bestaan onder meer uit kosten voor gebruik van accommodatie, overleg huisarts met de ondersteuner en overleg met de gemeente.

Dekking

Toewerken naar gezamenlijke financiering

Op dit moment dekken wij als gemeente volledig de inzet van de OJG. Wij willen structureel door met deze rol en willen dat de financiering van de OJG in de komende jaren een gezamenlijke financiering wordt van gemeenten, rijk en/of zorgverzekeraars. Uit tal van pilots door het hele land is namelijk de meerwaarde van de OJG gebleken. Niet alleen voor de gemeente (afschaling zorg, betere samenwerking in de keten en minder kosten voor maatwerkvoorzieningen), maar ook voor huisartsen blijkt de OJG van meerwaarde (beter zicht op verwijsmogelijkheden, OJG neemt werk uit handen etc.).

Er spelen een aantal ontwikkelingen rondom gezamenlijke financiering. Meest concreet is dat er in de regio gesprekken zijn met zorgverzekeraars over hun inbreng bij de financiering van de OJG. En dat de inzet van de OJG onderdeel is van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. We blijven de ontwikkelingen volgen en nemen deel aan regionale en landelijke overleggen over de financiering, met de insteek om tot een gedeelde financiering te komen.

Dekkingsplan voor nu

Omdat de uitkomst van de ontwikkelingen op dit moment onzeker is, gaat onderstaand dekkingsoverzicht voor nu uit van het meest kostbare scenario voor de gemeente (alle kosten blijven bij gemeente). Ten tijde van de kadernota verwachten wij hier meer duidelijkheid over en nemen we het benodigde budget op in de meerjarenbegroting.

Voor het restant van 2022 dekken we de kosten grotendeels uit het Innovatiefonds Sociaal Domein. In 2022 (kadernota) nemen we de kosten voor de OJG op in de budgetten voor jeugdhulp in de meerjarenbegroting, waarmee het vanaf 2023 vast in de begroting komt te staan.

We dekken deze kosten uit middelen voor jeugdhulp omdat het Rijk sinds 2021 aan gemeenten extra gelden voor jeugdhulp geeft. Een deel van die gelden is bedoeld voor de inzet van de OJG¹. Daarnaast geldt dat de inzet van de OJG kosten voor maatwerkvoorzieningen bespaart. Ter beeldvorming: in 2019 waren de gemiddelde kosten van een maatwerkvoorziening jeugd (na verwijzing huisarts) €2.414. In de pilot OJG (jun 2021 t/m jan 2022) was in 37% van de 176 gevallen geen maatwerkvoorziening nodig na hulp van de OJG. In de gemeenten in regio zien we dat huisartsen in gemiddeld 63% van de gevallen naar een maatwerkvoorziening zouden hebben verwezen als de OJG er niet was. Uitgaande van de gemiddelde trajectkosten in 2019 dan is met de inzet van de OJG in de eerste 8 maanden van de pilot €99.050 bespaard ten opzichte van de werkwijze in het verleden. Daarbij geldt ook dat er nog ruimte is om aantal verwijzingen en de samenwerking tussen huisartsen en OJG verder te laten groeien.

¹ Arbitragecommissie - Rapport 'Jeugdzorg – een onderwerp van aanhoudende zorg'

Bron	2022 (6 mnd)	2023*
Middelen Jeugdhulp <i>Inclusief extra rijksmiddelen</i>	€30.000	€200.000
Innovatiefonds Sociaal Domein	€70.000	
Zorgverzekeraar		x
Landelijke financiering		x
TOTAAL	€100.000	€200.000

**Binnen enkele jaren dient de financiering een gezamenlijke financiering te zijn van gemeente en/of zorgverzekeraar/landelijke financiering. Daarvoor gaan wij de komende tijd gesprekken aan.*

6 Wat zijn de risico's?

De Inzet van een OJG is onderdeel van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Er is hiermee een mogelijkheid dat de inzet van de OJG verplicht wordt en hier ook vanuit het rijk financiering voor vrij komt. Het risico is dat dit niet gebeurt.

Voor de extra rijksmiddelen voor jeugdhulp die sinds 2021 aan gemeenten worden gegeven, geldt in ieder geval dat de middelen in 2022 zeker en vastgesteld zijn. Voor de periode 2023-2026 moet het nieuwe kabinet nog een besluit nemen. In de programmabegroting hebben we deze middelen al wel opgenomen.

Vanwege de onzekerheid over landelijke financiering hebben we bij punt 5 (financiën) het meest kostbare scenario voor de gemeente in kaart gebracht. Ons doel is dat de financiering van de OJG in de komende 3 jaar een gezamenlijke financiering wordt van gemeenten, rijk en zorgverzekeraar.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

De huisartsen in Velp, Dieren en Rheden zijn positief over de inzet van de OJG en willen hiermee verder. De huisartsen in *Dieren* zijn erg positief over de samenwerking en blij met het werken van de OJG in de praktijk. Dit zorgt voor korte lijnen, een goede en snelle inschatting van de meest passende hulp voor de jeugdige en ook minder werk voor huisartsen. Ook zijn de huisartsen tevreden over de heldere afspraken over werkgeverschap en aansprakelijkheid. De huisartsen in *Rheden* hebben tot nu toe nog relatief weinig verwezen naar de OJG, maar staan gezien de positieve resultaten van pilot ervoor open om afspraken te maken over het werken van de OJG in de praktijk. Ook in *Velp* is er tevredenheid over het werk van de OJG en maken de huisartsen steeds meer gebruik van de ondersteuning.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

We maken ons besluit bekend aan huisartsen, jeugdartsen, Inclusio en andere betrokken professionals en organisaties in de eerstelijns zorg en Sociaal Domein. Ook brengen we de resultaten en het vervolg van de OJG functie onder de aandacht bij de regio Gelderland-Midden en het rijk. Dit doen we om bekendheid te geven aan de positieve resultaten en in gesprek te gaan over meerdere financieringsbronnen (dan alleen de gemeente). Met de zorgverzekeraar gaan we in gesprek over financiering van de OJG rol.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

We blijven de inzet van de OJG monitoren zoals we dat hebben gedaan tijdens de pilotfase. Dit bestaat uit:

- Kwantitatieve gegevens (aantal geholpen jeugdigen, ingezette zorg, resultaat van de hulp en effect op de kosten voor jeugdzorg) en kwalitatieve gegevens (ervaringen van inwoners, tevredenheid over de geleverde hulp, evaluatie op de samenwerking tussen gemeente en huisartsen etc.).
- We maken voor deze monitoring gebruik van een regionaal format, waarmee we resultaten ook met andere gemeenten kunnen vergelijken.
- Minstens 1x per halfjaar bespreken we de voortgang met huisartsen gezamenlijk. Daarnaast voeren we werkoverleggen per kern met de huisartsen.

Bijlage

Rapportage OJG Dieren, Velp, Rheden – juni 2021 t/m januari 2022

De Steeg,